

Ostokokeet osana anniskeluelinkeinon
ikärajavalvonnan tehostamista

– OHJEISTUKSET TOTEUTTAMISEEN

Anniskeluelinkeinon ostokoeohjeistuksen sisältö

I Ostokokeiden perusteet

- Ikäraajat lain mukaan
- Mikä on ostokoe?
- Miksi tehdä ostokokeita?
- Eettiset seikat ostokokeissa
- Luottamus on kaiken perusta

II Ostokokeiden suunnittelu

- Ostokokeiden kohteiden valinta
- Ostokokeiden budjetointi
- Koeostajat

III Ostokokeiden toteutus

- Ostokokeiden toteutus pähkinänkuoressa
- Ostokoeasetelma
- Porin esimerkki
- Miten koeostotilanteessa toimitaan?
- Seurantalomakkeen sisältö

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

- Tulosten luottamuksellisuus
- Tulosten hyödyntäminen
- Tiedottaminen ja mediayhteistyö

Kirjallisuutta

I Ostokokeiden perusteet

I Ostokokeiden perusteet

Ikärajat lain mukaan

- **Alkoholijuomien** anniskelu alle 18-vuotiaille on kielletty.
- Siitä huolimatta, **että järjestyksenvalvojat tarkistavat nuorten henkilöiden iän anniskelupaikan ovella, pitää myös myyntihenkilökunnan ostotilanteessa tarkistaa asiakkaan ikä aina, jos asiakasta on ulkoisen olemuksen tai muun syyn perusteella vähänkin aihetta epäillä alle 18-vuotiaaksi.**
- Lain mukaan anniskelijalla on velvollisuus kieltäytyä myymästä ikärajavaltavia tuotteita alaikäisille.

I Ostokokeiden perusteet

Mikä on ostokoe?

- Tarkoituksena on selvittää mikä on ikärajavälön taso ovella ja/tai anniskelutilanteessa paikkakunnan anniskelupaikoissa (esim. baarit, pubit, tanssiravintolat, yökerhot).
- Ostokokeessa testataan, miten helppoa *nuorelta näyttävän, mutta kuitenkin 18-vuotiaan* henkilön on päästä sisään anniskelupaikkoihin ja/tai ostaa alkoholi juoma anniskelupaikoista joutumatta todistamaan ikäänsä.

I Ostokokeiden perusteet

Miksi tehdä ostokokeita?

Ostokokeiden avulla edistetään toimintaa, joka lisää paikallista hyvinvointia.

Ostokokeet tukevat elinkeinon omavalvontaa. Anniskelupaikoille ostokokeiden tulokset ovat hyödyllisiä, koska niiden avulla ne voivat kehittää omaa toimintaansa vastuullisempaan suuntaan.

- ✓ Tuloksia voidaan hyödyntää muun muassa anniskelupaikkojen henkilöstön koulutustilaisuuksissa.

Viranomaisille ostokokeet toimivat yhteistyön välineenä ja tuottavat tietoa anniskeluelinkeinon ikärajojen omavalvonnan *yleistilanteesta* paikkakunnalla.

Kunnan asukkaiden tietoisuutta ikärajoista ja ikärajavälisestä voidaan lisätä nostamalla ostokokeiden tulokset yleiseen keskusteluun (esim. vanhempien tai ikätoverien keskuudessa, paikallismediassa).

I Ostokokeiden perusteet

Eettiset seikat ostokokeissa

- Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen:
  - ✓ Anniskelupaikka saa omat tuloksensa käyttöönsä, muuten tuloksista tiedotetaan yleistasolla.
  - ✓ On ensiarvoisen tärkeää, ettei yksittäisiä anniskelupaikkoja voida tunnistaa yleisistä tuloksista, **eikä tietoja yksittäisten paikkojen tuloksista luovuteta valvontaviranomaisille tai kilpaileville anniskelupaikoille.**
- Ainoastaan **täysi-ikäiset** voivat toteuttaa ostokokeita, koska alkoholin hallussapito on lain mukaan kiellettyä alle 18-vuotiailta.
- Ostokokeita toteuttavat nuoret eivät juo onnistuneista ostotilanteista saamiaan alkoholijuomia.
- Koeostajien kanssa tehdään **kirjallinen sopimus** siitä, miten ostokokeiden toteuttamisesta ja tuloksista raportoidaan: koeostajilla on vaitiolovelvollisuus.
- HUOM! Kokeessa mukana olleet anniskelupaikat **eivät ole syyllistyneet laittomaan toimintaan** päästäessään sisään/myydessään alkoholia yli 18-vuotiaille koeostajille.

I Ostokokeiden perusteet

Luottamus on kaiken perusta

- Yhteistyön ydin on eri toimijoiden välinen luottamus. Luottamus ei synny hetkessä, vaan siihen tulee varata aikaa. Kunnan Pakka-toiminnan elinkeinoyhteistyötä koordinoiva Tarjontatyöryhmä on luonteva yhteistyöelin eri toimijoiden välillä.
- Vasta syntyneen luottamuksen varaan voidaan menestyksellisesti rakentaa yhteistä vastuullisen anniskelun, myynnin, valvonnan ja ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta.
- Ostokokeet rakennetaan saman luottamuksen varaan.
- Ostokokeissa **ei etsitä syyllisiä, vaan ne ovat toiminnan seurannan ja arvioinnin väline sekä mahdollistaa kehittämiskohteiden tunnistamisen.**

II Ostokokeiden suunnittelu

II Ostokokeiden suunnittelu

Ostokokeiden kohteiden valinta

Ostokokeiden kohteita ovat alueen/kunnan tai suuremmissa kaupungeissa tietyn alueen anniskelupaikat (esim. baarit, pubit, tanssiravintolat ja yökerhot).

- Saat anniskelupaikkojen tiedot alueesi alkoholitarkastajalta.

Koeostokohteiden ja ostoyritysten lukumäärä riippuu:

- ✓ paikkakunnan koosta
  - ✓ anniskelupaikkojen lukumäärästä
  - ✓ koeostajien lukumäärästä
  - ✓ käytettävissä olevista varoista ja resursseista.
- Mikäli haluat verrata tuloksia aiempiin vuosiin, niin yritä pitää asetelma mahdollisimman samanlaisena.

II Ostokokeiden suunnittelu

Ostokokeiden budjetointi

Ostokokeita suunnitellessa on budjetoitava varoja:

- ✓ **siihen, että noin puolet ostoyrityksistä** (= sisäänpääsy anniskelupaikkaan tai juoman osto tiskiltä) **onnistuu.**
  - HUOM! Budjettiin pitää muistaa sisällyttää sisäänpääsy-, narikka- ja juomamaksut.
- ✓ koeostajien siirtymisiin anniskelupaikasta toiseen.
- ✓ koeostajien mahdollisiin ruokailuihin.

II Ostokokeiden suunnittelu

Koeostajat (1/2)

Koska alkoholin hallussapito on lain mukaan kiellettyä alle 18-vuotiailta, tulee **koeostajiksi kelpuuttaa vain täysi-ikäisiä nuoria**. Koeostajien tulisi kuitenkin olla **nuorelta näyttäviä**, jotta ikärajavälvalvonnan tasoa voidaan arvioida. **Suositus on, että koeostajat olisivat 18–22-vuotiaita.**

Koeostajat voivat olla esimerkiksi **ravintola-alan, kaupan alan tai sosiaali- ja terveysalan tutkintoa** suorittavia opiskelijoita.

- ✓ Oppilaitokseen kannattaa olla yhteydessä hyvissä ajoin, jotta ostokokeiden toteutus saadaan sovitettua opiskelijoiden aikatauluihin ja mahdollisiin opintokokonaisuuksiin.
- ✓ Tarkista, että opiskelijoiden vakuutukset ovat kunnossa oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvien opintojen osalta.

II Ostokokeiden suunnittelu

Koeostajat (2/2)

- Koeostajien lukumäärä riippuu paikkakunnan koosta ja anniskelupaikkojen sekä suoritettavien koeostojen lukumäärästä.
- Koeostajien valinnassa voi hyödyntää asiantuntijapaneelia (3–4 henkilöä), johon kuuluu nuorten parissa liikkuvia/työtä tekeviä ammattihenkilöitä (esimerkiksi nuorisotyöntekijä, opettaja, järjestyksenvalvoja, ovivahti, poliisi, jne.) tai anniskelupaikkojen tarjoilijoita.
- Koeostajille järjestetään **perehdytys** koeostojen toteuttamiseen, jossa käydään läpi mm. ostokokeiden tavoitteet, ostokokeisiin liittyvät eettiset seikat, seurantalomakkeen sisältö sekä miten koeostotilanteessa toimitaan ja käyttäydytään.

III Ostokokeiden toteutus

III Ostokokeiden toteutus

Ostokokeiden toteutus pähkinänkuoressa

1. Ole yhteydessä oppilaitoksiin hyvissä ajoin koeostajien hankkimiseksi.
2. Tiedota mahdollisessa Tarjontatyöryhmässä, että ostokokeet toteutetaan vuoden aikana (ei tarkemmin).
3. Pyydä anniskelupaikkojen tiedot alueesi alkoholitarkastajalta.
4. Kun koeostajat ovat varmistuneet, laadi aikataulu ostokokeiden toteutukselle.
5. Perehdytä koeostajat tehtäväänsä.
6. Suorita koeostot.
7. Anna opiskelijoille palautetta ja esimerkiksi todistus.
8. Tee ostokokeiden tuloksista yhteenveto – pohdi kehittämisen paikkoja.
9. Jaa yhteenveto sekä kunkin anniskelupaikan omat tulokset kullekin anniskelupaikalle tiedoksi.
10. Tiedota tuloksista.
11. **Hyödynnä tuloksia toiminnan kehittämisessä** ja esimerkiksi Tarjontatyöryhmässä tai sen koollekutsumisessa.

III Ostokokeiden toteutus

Ostokoeasetelma (1/3)

Perusmuodossaan ostokokeet tehdään viikonloppuna (perjantai–lauantai) ilta- ja yöaikaan tarvittaessa peräkkäisinä viikonloppuina.

Ostokokeiden tarkempi aikataulu määrittyy anniskelupaikan tyyhin mukaan. Esimerkiksi pubeihin mennään alkuillasta ja yökerhoihin alkuyöstä.

- Kannattaa huomioida, että baarien/pubien ovilla on harvemmin valvontaa alkuillasta, joten jos ovimiesten toimintaa halutaan arvioida näiden paikkojen osalta, se pitää huomioida aikataulutuksessa.
- Lisäksi aikataulutuksessa pitää huomioida, että varsinkin yökerhoissa voi olla jonoa sekä ovella että anniskelutilanteessa.
- Jos paikkakunnan anniskelupaikkojen välillä on pitkiä välimatkoja, joten siirtyminen paikasta toiseen vaatii aikaa.

III Ostokokeiden toteutus

Ostokoeasetelma (2/3)

Koeostot voidaan myös kohdentaa, jos varta vasten halutaan selvittää ikäraja- ja valvonnan tehokkuutta esimerkiksi:

- ✓ kesä-aikaan anniskelupaikkojen terasseilla
- ✓ ”ei-hyväksyttävien” henkilötodistusten osalta (esim. opiskelijakortti tai Kela-kortti).

➤ Kannattaa kuitenkin muistaa, että **kohdentaminen vaikuttaa AINA myös tulosten vertailtavuuteen!**

III Ostokokeiden toteutus

Ostokoeasetelma (3/3)

Ostoyritysten lukumäärä kannattaa päättää tapauskohtaisesti. Jos halutaan eritellä tulokset anniskelupaikkatyypeittäin, ei ostoyritysten lukumäärä voi kuitenkaan olla liian pieni.

III Ostokokeiden toteutus

Miten koeostotilanteessa toimitaan? (1/3)

- Koeostajien kannattaa säätää vaatetusta pari vuotta ikäistään nuoremmaksi.
- Koeostaja pyrkii käyttäytymään niin kuin hän muutenkin käyttäytyisi pyrkiessään anniskelupaikkaan.
- Pakka-toimintaa koordinoiva tapaa ennen koeostoja koko porukan ja kertoo toimintatavan sekä käy läpi illan aikataulun ja anniskelupaikat.
- Pakka-toimintaa koordinoiva kulkee koeostajien mukana koeostoajankohtina.
- On suotavaa, että koordinaattori liikkuu autolla, mikä helpottaa anniskelupaikasta toiseen siirtymistä. Mikäli anniskelupaikat sijaitsevat pienellä alueella, ostokokeita voidaan myös koordinoida ”tukikohdasta” käsin, jonne koeostajat palaavat täyttämään seurantalomakkeita ja saamaan lisäohjeistuksia koordinaattorilta.

III Ostokokeiden toteutus

Miten koeostotilanteessa toimitaan? (2/3)

- Koeostajat toimivat ”työpareina”, jolloin tilanne on luonteva ja tarvittaessa he saavat toisistaan tukea koeostotilanteessa.
- Työparit voivat kokoonpanoltaan olla: tyttö-tyttö, poika-poika tai tyttö-poika.
- Tulosten vertailtavuuden näkökulmasta on tärkeää, että työparien sukupuolikokoonpano pysyy koko ajan samana. Näin, koska on todennäköistä, että poikia ja tyttöjä kohdellaan ikärajojen valvonnassa eri tavalla.
- Samaan anniskelupaikkaan ei kannata tehdä koeostoja ajallisesti liian lähekkäin. Tämä koskee varsinkin pienempiä anniskelupaikkoja, joissa useamman nuoren ajallisesti lähekkäiset ostoyritykset voivat paljastaa meneillään olevan koeostokokeilun. Suositeltavaa on tällöin tehdä koeostot esim. peräkkäisinä iltoina.

III Ostokokeiden toteutus

Miten koeostotilanteessa toimitaan? (2/3)

HUOM! Seurantalomakkeessa työparit on jaettu Ostajaan 1 ja Ostajaan 2. Työparit päättävät ennen ostokoetta kumpi on Ostaja 1 ja Ostaja 2 ja kirjaavat tuloksen lomakkeeseen sen mukaan.

Ostokokeen kulku:

Anniskelupaikan ovella:

- Jos ovella ei ole ovimestä, koeostajat menevät suoraan sisään.
- Jos ovimies kysyy henkilöllisyystodistusta anniskelupaikan ovella, toteaa ostaja 1, ettei hänellä ole henkilöllisyyspapereita mukana.
- Jos ovimies ei suostu päästämään ostajaa 1 anniskelupaikkaan, ostokoe keskeytyy ja molemmat koeostajat poistuvat paikalta.
- Jos ovimies päästää ostajan 1 anniskelupaikkaan, jää hän odottamaan ostajaa 2. Jos ovimies ei päästä ostajaa 2 anniskelupaikkaan, ostokoe keskeytyy ja molemmat koeostajat poistuvat paikalta.
- Koeostajat menevät siis sisälle anniskelupaikkaan **ainoastaan, kun ovella ei ole ovimestä tai ovimies on suostunut päästämään molemmat sisään.**

Anniskelupaikan baaritiskillä:

- Jos tarjoilija kysyy papereita ja kieltäytyy myymästä jommallekummalle ostajista, ostokoe keskeytyy ja ostajat lähtevät anniskelupaikasta.
- Jos tarjoilija myy molemmille koeostajille, he menevät hetkeksi istumaan pöydän ääreen tai tekevät kierroksen anniskelupaikassa (jos esim. yökerho) ja lähtevät sitten ulos.

III Ostokokeiden toteutus

Miten koeostotilanteessa toimitaan? (3/3)

Jokaisen koeostoyrityksen jälkeen koeostaja täyttää seurantalomakkeen (joko paperisen tai sähköisen) tulosten myöhempää analysointia varten.

- ✓ Sähköisen seurantalomakkeen linkin saat THL:lta ja paperisen lomakkeen pohja löytyy [VerkkoPakasta](#).
- ✓ Sähköistä lomaketta käytettäessä kannattaa korostaa huolellisuutta tuloksia näppäiltäessä lomakkeelle.

HUOM! Mikäli ostokokeessa käytetään sähköistä lomaketta, on koeostajilla oltava käytössään laitteet (älypuhelin, tabletti), joilla sähköisen seurantalomakkeen voi täyttää.

Ostokokeet anniskelupaikoissa

1. Kaupunki/ kunta _____

2. Koeostajat _____

3. Koeostajien parit

tyttö-tyttö

poika-poika

tyttö-poika

4. Ostoaikajankohta (pvm ja kellonaika) ___ / __ 20__ klo _____

Anniskelupaikan tiedot

5. Anniskelupaikan nimi _____

6. Anniskelupaikan tyyppi

Baari/pubi

Baari/pubi & ruokapaikka

Yökerho/disko/tanssiravintola

7. Oliko ovella ovimiestä?

Kyllä

Ei (siirry kysymykseen 12)

Ovimies ja ovimiehen toiminta anniskelupaikan ovella

8. Ovimiehen toiminta

Ostaja 1

- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Kieltäytyi päästämästä sisään
- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Päästi sisään
- Ei kysynyt henkilöllisyystodistusta ja päästi sisään

Ostaja 2

- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Kieltäytyi päästämästä sisään
- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Päästi sisään
- Ei kysynyt henkilöllisyystodistusta ja päästi sisään
- Ei yrittänyt päästä sisään – Koe keskeytyi, koska ostaja 1 ei päässyt sisään

Kommentit _____

Muut huomiot sisäänpääsytilanteesta

9. Ovimiehen sukupuoli

- Nainen
- Mies

10. Ovimiehen arvioitu ikä

- alle 30
- 31–44
- yli 45

11. Oliko ovella jonoa?

- Kyllä
- Ei

Myyntihenkilökunta ja myyntihenkilökunnan toiminta anniskelutilanteessa

12. Tarjoilijan toiminta

Ostaja 1

- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Kieltäytyi myymästä
- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Myi siitä huolimatta
- Ei kysynyt henkilöllisyystodistusta ja myi

Ostaja 2

- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Kieltäytyi myymästä
- Kysyi henkilöllisyystodistusta – Myi siitä huolimatta
- Ei kysynyt henkilöllisyystodistusta ja myi
- Ei yrittänyt ostaa – Koe keskeytyi, koska ostaja 1:lle ei myyty

Kommentit _____

Muut huomiot anniskelutilanteesta

13. Tarjoilijan sukupuoli

- Nainen
- Mies

14. Tarjoilijan arvioitu ikä

- alle 30
- 31–44
- yli 45

15. Oliko kassalla jonoa?

- Kyllä
- Ei

16. Ravintolan ruuhkaisuus

- Tyhjää/vain muutama asiakas
- Puolitäysi
- Ruuhkaista/vaikea liikkua

17. Asiakaskunnan päihtyneisyys

- Ei selvästi päihtyneitä
- Joitain selvästi päihtyneitä
- Runsaasti selvästi päihtyneitä

Muuta raportoitavaa

III Ostokokeiden toteutus

Case: Pori (1/3)

- Ostokokeet toteutettiin Porissa perjantaina ja lauantaina ilta- ja yöaikaan n. klo 21.00–01.00.
- Kohteina oli kaksikymmentä Porin keskustan anniskelupaikkaa, joiden joukossa oli baareja, pubeja, tanssiravintoloita ja yökerhoja.
- Ostoyrityksiä tehtiin kokonaisuudessaan 40 kpl. Jokaiseen anniskelupaikkaan tehtiin kaksi ostoyritystä, yksi kumpanakin päivänä.
- Porin Pakka-koordinaattorin työpiste toimi ostokokeiden toteutuksen ”tukikohtana”, jossa koeostajat kävivät täyttämässä seurantalomakkeet, sekä saamassa lisäohjeistusta. Tämä oli toimiva käytäntö, koska Porin keskustan anniskelupaikat ovat kaikki hyvin lähekkäin (noin kilometrin säteellä toisistaan).
- Koeostajina toimi kuusi 18–19-vuotiasta hotelli- ja ravintola-alan perustutkintoa (WinNova) opiskelevaa nuorta.

III Ostokokeiden toteutus

Case: Pori (2/3)

Tulokset

- Kokonaiskieltoprosentti** (eli, ostokokeet, joissa joko ovimies kieltäytyi päästämästä sisään tai tarjoilija kieltäytyi myymästä ilman henkilöllisyystodistusta): **63 % (25/40)**

	KYLLÄ	EI
Oliko ovella ovimestä?	65 % (26/40)	35 % (14/40)

Ovimiehen toiminta ovella (Sisäänpääsy-yrityksiä yhteensä 26 kpl)

Ovimies kysyi henk.todistusta ja kieltäytyi päästämästä sisään	Ovimies ei kysynyt henk.todistusta ja päästi sisään
81 % (21/26)	19 % (5/26)

III Ostokokeiden toteutus

Case: Pori (3/3)

Tulokset

Tarjoilijoiden toiminta anniskelutilanteessa, yleisarvio

(Koeostoja baaritiskillä yhteensä 19 kpl)

Tarjoilija kysyi henk.todistusta ja kieltäytyi myymästä	Tarjoilija ei kysynyt henk.todistusta ja myi	Tarjoilija kysyi henk.todistusta ja myi, vaikkei henk.todistusta
21 % (4/19)	79 % (15/19)	0 % (0/19)

Tarjoilijoiden toiminta anniskelutilanteessa, kun ovella ei ovimestä

(Koeostoja baaritiskillä yhteensä 14 kpl)

Tarjoilija kysyi henk.todistusta ja kieltäytyi myymästä	Tarjoilija ei kysynyt henk.todistusta ja myi	Tarjoilija kysyi henk.todistusta ja myi, vaikkei henk.todistusta
29 % (4/14)	71 % (10/14)	0 % (0/14)

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tulosten luottamuksellisuus 1/3

On tärkeä keskustella koeostoja toteuttavien nuorten kanssa tulosten luottamuksellisuudesta.

On myös toivottavaa, että koeostajien kanssa tehdään **kirjallinen sopimus** siitä, miten ostokokeiden toteuttamisesta ja tuloksista raportoidaan ja puhutaan julkisesti.

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tulosten luottamuksellisuus 2/3

- Ostokokeiden toteuttamisen tarkkaa ajankohtaa (pvämäärää, kellonaikaa) ei kerrota ennen toteuttamista, eikä sen jälkeen
  - ✓ Varmistetaan, että elinkeinotoimija ei voi tunnistaa myöhemmin tulokset saatuaan järjestyksenvalvonnan tai anniskeluhenkilökunnan jäsentä, joka jätti iän tarkistamatta tai jonka vuoron aikana epäkohtiin anniskelussa ei puututtu.
  - ✓ Ostokoe ei saa muuttua elinkeinon kurinpitovälineeksi!

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tulosten luottamuksellisuus 3/3

- Ostokokeiden tuloksista raportoitaessa on ensiarvoisen tärkeää paikallisen toiminnan ja yhteistyön perustana olevan luottamuksen säilyttämiseksi,
  1. ettei yksittäisiä anniskelupaikkoja voida tunnistaa
    - ✓ Raportointi riittävän yleisellä tasolla (esim. yökerhot, pubit / baarit, ruokaravintolat: vähintään 3 paikkaa / luokka) niin Tarjontatyöryhmässä kuin mediallekin
  2. eikä tietoja yksittäisten paikkojen tuloksista luovuteta muille kuin ko. anniskelupaikan johdolle
    - ✓ Eli ei valvontaviranomaisille, kilpaileville elinkeinotoimijoille tai ketjujen omistajille.

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tulosten hyödyntäminen (1/2)

Ostokokeiden tulosten yhteenveto hyödynnetään anniskelupaikoissa.

Muista palkita vastuullisesti toimivat anniskelupaikat esim. diplomilla!

Tarjontatyöryhmässä voidaan yleisemmin pohtia, miten epäkohtiin puututaan ja mitä tukitoimenpiteitä tarvitaan vastuullisen anniskelun edistämiseksi.

Ostokoe on aina nähtävä osana vastuullisen anniskelun ja omavalvonnan kehittämistä, ei irrallisena toimenpiteenä tai julkisuustempuna.

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tulosten hyödyntäminen (2/2)

Yksi kehittämistyön väline on **vastuullisen anniskelun koulutus**.

Koulutus järjestetään kuulemalla elinkeinonharjoittajien toiveita ja sopimalla sisällöstä riittävän yksityiskohtaisesti elinkeinonharjoittajien kanssa sekä sovittamalla se jo olemassa oleviin omavalvonnan kehyksiin.

IV Ostokokeiden tulosten hyödyntäminen

Tiedottaminen ja mediayhteistyö

Halutessasi voit jo etukäteen tiedottaa anniskelupaikkoja tulevista ostokokeista.

- ✓ Tiedotteessa **ei** kuitenkaan kerrota ostokokeiden tarkkaa ajankohtaa.
- ✓ Samalla voit mainostaa esim. tarjontatyöryhmään liittymistä tai tulevia vastuullisen anniskelun koulutuksia.

On tärkeä osallistaa media yhteistyöhön. Ole yhteydessä median edustajiin heti kun ostokokeiden tulokset on jaettu asianosaisille (yrittäjät, tarjontatyöryhmä) tiedoksi.

- ✓ Tarjoa juttua ostokokeiden tuloksista mm. paikallislehtiin ja -radioon.
- ✓ Lehti- tai radiojutun kärkenä voi olla esimerkiksi se, että anniskelupaikka X palkitaan vastuullisesta toiminnasta.
- ✓ Muista SoMe tiedotuskanavana!

Kirjallisuutta

- Fors, R., Heimala, H., Holmila, M., Ilvonen, S., Kesänen, M., Markkula, J., Saunio, A.-L., Strand, T., Tenkanen, T. & Warpenius, K. (2013). Paikallinen alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisy – Käsikirja yhdessä toteutettavaan Pakka-toimintamalliin. Kide 23/2013. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Holmila, M., Warpenius, K., Warsell, L., Kesänen, M. & Tamminen, I. (2009). Paikallinen alkoholipolitiikka. Pakka-hankkeen loppuraportti. Raportti 5/2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Holmila, M., Karlsson, T. & Warpenius, K. (2010). Controlling teenagers' drinking: Effects of a community-based prevention project. *Journal of Substance Use*, June 2010; 15 (3): 201–214.